

Zjišťování otcovství

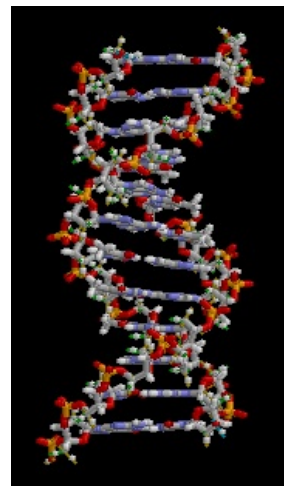
Otázkami otcovství se zabývá občanský zákoník v zákonu č. 94/1963 Sb. - Zákon o rodině. Tento zákon se zabývá manželstvím a vztahem mezi rodiči a dětmi. Podle zákon je matkou dítěte žena, která dítě porodila. Za otce se považuje muž, který s matkou dítěte souložil v době, od které neprošlo do narození dítěte méně než sto osmdesát a více než tři sta dnů, pokud jeho otcovství závažné okolnosti nevylučují. Je-li dítě počato umělým oplodněním ženy z asistované reprodukce považuje se za otce muž, který dal k umělému oplodnění ženy souhlas.

Test otcovství je laboratorní vyšetření, které umožňuje přinést silný důkaz pro to, že konkrétní muž je otcem konkrétního dítěte. V dnešní době se nejvíce využívá přímá analýza DNA otce, matky a dítěte. Genetický materiál se získává nejčastěji stěrem ze sliznice dutiny ústní. Vyšetření lze provést hned po narození dítěte.

Stanovení otcovství je založeno na porovnání genetického profilu dítěte a domnělého otce. Pokud je u dítěte nalezena kombinace markerů, kterou domnělý otec nemá, můžeme otcovství vyloučit. Pokud profily dítěte a možného otce vykazují shodu, lze otcovství potvrdit s jistotou. Čím více markerů je současně sledováno, tím je vyšetření přesnější.

Při sporném otcovství se můžou využívat následující důkazy:

- **gynekologický důkaz** - využívá se při určení pravděpodobného rozmezí několika dní, kdy došlo k početí dítěte
- **androgologický důkaz** - pokud muž odmítá, že nemůže být otcem dítěte kvůli své neplodnosti; v tomto případě se určuje kvalita spermiogramu
- **důkaz dědičných biologických znaků** - sledujeme vrozené anomálie u matky, pravděpodobného otce a dítěte (nejčastěji tvar ušního boltce, rty a papilární linie), sleduje se přibližně 150 znaků
- **hematologický důkaz** - využívá se nejčastěji, protože u dítěte se nemůže objevit žádný znak, který by nebyl přítomen alespoň u jednoho z rodičů

Molekula DNA

Hematologické vyšetření

Díky hematologické vyšetření jsme schopni nařčeného muže z otcovství jednoznačně vyloučit. Nejsme schopni přesně dokázat, že se jedná o biologického otce dítěte. Od každého účastníka se odebere vzorek krve. Každému se také určí fenotyp a dané znaky se následně přiřadí ke genotypu osoby. V genotypu dítěte se rozlišuje haplotyp, který dítě zdědilo od matky a který od biologického otce. Pokud nařčený muž nemá paternální alelu shodnou s alelou dítěte, tak je vyloučen, protože nemůže být biologickým otcem dítěte. Dříve se využívaly také nepřímé metody analýzy jako je například testování krevních skupin AB0, MN systému nebo analýzy enzymů.

Odkazy

Související články

- DNA
- dítě
- genetika

Použitá literatura

- VOREL, František, et al. *Soudní lékařství*. 1. vydání. Praha : Grada, 1999. ISBN 80-7169-728-1.